

ZUZANA FIALOVÁ ROMAN POLÁČIK ZDENA STUDENKOVÁ

Donald Churchill RÉŽIA: ĽUBOMÍR VAJDIČKA

ZAHRATE MI MANŽELA?

ALEBO MALIAR IZIEB

17. október 2023 18:00

Kinosála MsKS Tisovec

vstupenky: MsKS Tisovec, ticketportál vstupné: 19 €

Z tvorby žiakov našej ZŠ

Zuzana Bútorová : Chute sveta

V Číne jedia ramen, sushi, každý Číňan to vytuší.

V Amerike hrá prím burger, býk sa nepoteší, to ver!

Na Slovensku frčia halušky, výrobky mliečne dajú ovečky.

V Indii letia tuhé hody, kari nevyjde nikdy z módy.

Ukrajina boršč varí zrána, pochutná si na ňom Váňa.

Francúz zbiera slizké slimáky, už si brúsi na ne tesáky!

Svet je plný chutí, vôní, čo si zmyslíš, to ti splní! Tak ochutnaj chute sveta, lietadielko práve odlieta!

Samuel Rosiar : Vlčí hlad

Zo školy dnes bežím domov, cítim vôňu na sto honov!

Hlad mám teda ako vlk, vbehnem domov ako tík!

Vo dverách ma víta mama, v kuchyni je celkom sama!

Už mi riadne tečú slinky, možno budú palacinky!

Bratovi tiež nechať mám! No chuť mám zjesť ich celkom sám.

Keď ma veľký hlad lapí, nepoznám si bratov - sestry!

Keď sa bruško zaplní, začnem rátať „prúsery“!

Zberné nádoby

Mesto Tisovec upozorňuje občanov, ktorí nemajú zakúpenú zbernú nádobu na zmesový komunálny odpad, na povinnosť zakúpenia zbernej nádoby na zmesový komunálny odpad, v zmysle § 81 ods. 3 zákona o odpadoch č. 79/2015 o odpadoch v znení neskorších predpisov: „Náklady na zbernú nádobu na zmesový komunálny odpad znáša pôvodný pôvodca odpadu“ – teda občan.

Ing. Miriama Janotíková,
referentka oddelenia výstavby, ŽP a RM

Mesto Tisovec
obce Pohorelá a Závadka nad Hronom
vás pozývajú na
spomienkové oslavy 121. výročia narodenia a
71. výročia úmrtia
slovenského politika, právnika, spisovateľa -
tisovského rodáka

Dr. Vladimíra Clementisa

SEPTEMBER
22-23
2023

22. SEPTEMBER 2023
16:30 RÍMSKO-KATOLICKÝ KOSTOL
- PIETNA PRIPOMIENKA
VENOVANÁ OBETIAM REPRESÁLIÍ
50TYCH ROKOV

23. SEPTEMBER 2023
8:00 42. ROČNÍK DIAĽKOVÉHO
TURISTICKÉHO POCHODU
CLEMENTISOVOU CESTOU
16:00 PIETNY AKT PRI POMNÍKU
VLADIMÍRA CLEMENTISA

Slovenský zväz
chovateľov
ZO Tisovec

Vás srdečne pozýva na

XVII. propagačnú výstavu drobných zvierat

Králiky
Hydina
Holuby

Miesto: Areál MsKS (vstupné 1€)

Otvorené pre verejnosť: sobota 23.9.2023 od: 8,00 -18,00 hod.

nedeľa 24.9.2023 od: 8,00 -12,00 hod.

Tešíme sa na vašu návštevu

Tisovský mesačník

XXXIII. ROČNÍK

September 2023

číslo 9

cena: zdarma

Príhovor primátora mesta k pripomienke 79.výročia Slovenského národného povstania

Vážení hostia, dámy a páni, študenti.

Je pre mňa veľkou čťou byť súčasťou dnešného dňa. Je nevyhnutné pripomínať si tento sviatok, ktorý by mal byť pre nás, ale aj pre budúce generácie odkazom, že je potrebné postaviť sa na odpor extrémizmu a neslobode. Slovenské národné povstanie nech je pre nás príkladom, že demokraciu a slobodu treba neustále ochraňovať!

Dnes, keď sa spájame na tejto pôde, aby sme si pripomenuli výročie Slovenského národného povstania, nech nám neunikne dôležitý príbeh, ktorý je s ním spojený - príbeh Tisovca. Pred 79 rokmi, keď sa naši predkovia zdvihli v hrdinskom povstaní, nezaváhal ani Tisovec a splnil svoju dôležitú úlohu v tejto epochálnej udalosti.

Tisovec, miesto, ktoré má svoju vlastnú históriu boja za spravodlivosť a slobodu, sa stal symbolom odvahy a jednoty. Jeho prínos ku Slovenskému národnému povstaniu je

neoceniteľný. Domy, ulice a ľudia Tisovca sa stali súčasťou tejto výnimočnej kapitoly nášho národa.

Dnes sa spolu zhromažďujeme, aby sme si uctili nielen hrdinov povstania, ale aj hrdinov Tisovca, ktorí svojím úsilím a obetavosťou prispeli k tomu, že naše hodnoty sú dnes pevne ukotvené v našom kolektívnom vedomí. Nech je táto pamiatka výzvou pre nás všetkých - pokračovať v ceste, ktorú začali naši predkovia a občania Tisovca. Nech je cestou slobody, rovnosti a spravodlivosti.

Venujme tento deň ucteniu si všetkých hrdinov a obetí, ktoré nás priviedli až sem. Nech nás ich príklad inšpiruje a nech naše úsilie slúži ako pokračovanie ich boja tak, **aby vojny nikdy nebolo!**

Ďakujem.

Ján Vengrín, MBA

Verím že raz svitne

Môžeme byť šťastní,
keď iní nie sú?
Nečakajme na sudičky,
tie nám ho neprinesú.

Urobme prvý krok,
zastavme nepravých myšlienok tok.
Doprajme šťastia iným,
ba priam každému.
Kto z nás je bez viny?
Oddajme sa pocitu vzácnemu,
ktorý niekde v hĺbke tie, málo kto ale o ňom vie.

Odkľajme ho z okov zloby,
nevychovárajme sa na zlé doby.
Tvorcami každej sme aj my,
vykročme z tejto tmy.

Ako so šťastím a všetkým iným je i s láskou,
kto ju nepraje nebude ju mať.
Bez odpovede nad slzavou otázkou,
ostane osamote stáť.

Lahko sa o tom píše,
skutočnosť je iná.
Pre mnohých je to len kliše,
ktoré nám svedomie kedy-tedy pripomína.

Nádej však stále je,
verím že už svitá.
Málo je o tom len hovoriť a písať,
treba prestať platiť drahé mýta.

Karol Hruška

Tri pripomienky SNP 30.8.2023 - v Tisovci

- v Hnúšti

a 31.8.2023 v Revúcej

Prečítané leto

Deň Rimavskej Pily

Leto na Šťavici

Z činnosti primátora v mesiacoch júl a august 2023

01.07. – spoločné raňajky v Kôlničke s hosťami z Ludgešovíc a Tautii-Magheraus
 - účasť na celodennom sobotnom programe XXVIII. Dní mesta Tisovec za účasti hostí z partnerských miest Ludgešovice a Tautii-Magheraus, doprovod s delegáciami
 - jarmok remesiel na Nám. Dr. Clementisa
 - detská autoškola
 - kotlíkové špeciality - vyhodnotenie a odovzdanie ocenení
 - návšteva banského múzea v Mútniku spojená s prehliadkou banských priestorov
 - návšteva na salaši Zbojská – oboznámenie sa s rozvojom turizmu, diskusia s majiteľom I. Vlčekom
 - hudobné podujatia v rámci programu dní mesta
 02.07. – spoločné raňajky v Kôlničke s hosťami s Ludgešovíc a Tautii-Magheraus
 - návšteva sýslšoviska v Muráni s hosťami z Tautii-Magheraus
 - ukončenie návštevy, vyprevadenie hostí z partnerských miest
 03.07. – vyhodnotenie XXVIII. Dní mesta Tisovec s vedúcimi zamestnancami MsÚ Tisovec, poďakovanie všetkým zamestnancom, ktorí sa podieľali na organizácii a priebehu dní mesta
 – administratíva primátora na MsÚ
 06.07. – pracovné rokovanie na MsÚ Tisovec, prijatie konateľa firmy Locoprojekt – nový investor v meste Tisovec, tvorba nových cca 20 pracovných miest prevažne v strojárstve v priebehu cca 3-6 mesiacov
 - kontrola priestorov v ZŠ Dr. Clementisa Tisovec – príprava na stavebné a rekonštrukčné práce počas letných prázdnin
 07.07. – účasť s príhovorom v obradnej sieni MsÚ Tisovec pri príležitosti 70. výročia vzniku organizovaného jaskyniarstva na Muránskej planine, odovzdávanie ocenení
 08.07. – otvorenie a účasť na Memoriale Ondreja Hrončeka a Miroslava Búra organizovanom Internacionálmi Tisovec
 - sobáš v obradnej sieni MsÚ Tisovec – prvýkrát vo funkcii primátora som bol sobášiaci
 10.07. – pracovné rokovanie na MsÚ Tisovec so zástupcami firmy AGRAVITAL – Breznianska mliekareň PD Ďumbier a vedúcimi jedálni v školách
 - hlavnou témou rokovania bolo zdravé stravovanie detí v školách a výživové doplnky stravy,
 - od nového školského roku 2023/2024 všetky deti v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Tisovec budú využívať bezplatný mliečny program /rodičov a ani mesto to nebude stáť žiadne peniaze/, kde budú mať v ponuke mliečne produkty /jogurty, jogurtové mlieka, mlieko/
 11.07. – 12.07. – jednotlivé stretnutia s občanmi mesta Tisovec v kancelárii primátora MsÚ Tisovec – pripomienky, podnety a návrhy, diskusia o ďalších možnostiach rozvoja nášho mesta Tisovec
 12.07. – kontrolný deň rekonštrukčných a realizačných prác na budove budúceho CIZS Tisovec – bývalá budova mestského podniku
 - kontrola stavebných prác a termínov
 - ďalší postup prác a riešenie vzniknutých nepredvídaných situácií s realizáciou projektu
 13.07. – pracovné stretnutie s riaditeľom ÚPSVR v R. Sobote
 - administratíva primátora na MsÚ
 17.07. – začiatok montáže nového verejného osvetlenia zo získaných eurofondových finančných prostriedkov z ENVIROFONDu, na ul. Hviezdoslavova, Podhradová – stretnutie so zástupcom firmy priamo pri montáži svetiel v teréne
 - urgentné riešenie bezpečnosti občanov mesta Tisovec na základe zisteného opakovaného výskytu medveďa hnedého v intraviláne mesta Tisovec, komunikácia s /správa NP Muránska planina a zásahový tím/
 - vykonané prvotné opatrenie, koordinácia činností dotknutých subjektov
 18.07. – odovzdávanie staveniska zhotoviteľovi – preberajúcemu /ZŠ Dr. V. Clementisa – rekonštrukcia kuchyne/
 - odovzdávanie staveniska zhotoviteľovi – preberajúcemu /MŠ Tisovec – rekonštrukcia sociálneho zariadenia/
 19.07. – pracovné stretnutie so zástupcami MIRRI SR a implementačnej agentúry MPSVR na MsÚ Tisovec
 - kontrola a časové plnenie stavebných prác spolu s dodávateľom
 -Dom smútku Tisovec

20.07. – riešenie bezpečnosti obyvateľov mesta Tisovec - pracovné rokovanie na MsÚ Tisovec so zástupcom poľovníkov, členmi zásahového tímu – juh a zástupcami NP Muránska planina
 24.07. – rokovanie so zástupcami PRIMA BANKA na MsÚ Tisovec – financovanie samospráv, indikatívne ponuky financovania pre samosprávy
 26.07. – kontrola primátora v teréne /kontrola rekonštrukčných prác ZŠ a MŠ, dom smútku, montáž verejného osvetlenia/
 - administratíva primátora na MsÚ Tisovec
 27.07. – preberanie stavby po rekonštrukciu za prítomnosti stavebného dozoru a zhotoviteľa diela - dom smútku v Tisovci
 - rokovanie na MsÚ Tisovec k príprave dobročinnnej akcie /21.8.2023/ pre OZ Tisovské labky
 28.07. – po príprave všetkých potrebných podkladov, spracovaná a podaná žiadosť o dotáciu na ENVIROVOND vo výške 83.840,-€ - z programu podpora formou dotácie NP1 rok 2023 - Ochrana a starostlivosť o životné prostredie na území národných parkov
 - ukončenie montáže nového verejného osvetlenia zo získaných eurofondových finančných prostriedkov z ENVIROFONDu, na ul. Hviezdoslavova,
 31.07. – spracované a odovzdané projekty do podateľne Ministerstva dopravy SR – žiadosť o dotáciu na rekonštrukcie budov MsÚ Tisovec a MsKS Tisovec z Plánu obnovy – program KV /obnova historických a verejných budov/
 08.08. – administratíva primátora na MsÚ Tisovec
 - účasť na komisii ZPOZ
 09.08. – pracovné stretnutie v CSM Industry Tisovec s majiteľom firmy – účasť na ekonomickej komisii
 11.08. - odovzdávanie staveniska zhotoviteľovi – preberajúcemu /ZŠ Dr. V. Clementisa – rekonštrukcia ZŠ Tisovec/ realizácia stavebných prác zo získaných finančných prostriedkov z MIRRI SR formou regionálneho príspevku vo výške 172 tis. €.
 14.08. – pracovné stretnutie na MsÚ Tisovec s riaditeľom firmy CALMIT Tisovec – téma podpora školstva, vzdelávania, detí a mládeže
 - účasť na komisii výstavby a cestovného ruchu
 16.08. – porada a prípravné práce k podujatiu „LETO NA ŠTAVICI“ konané dňa 19.08.2023
 - pracovné stretnutie v teréne s vedúcim StVPS Rimavská Sobota, riešenie prívalových dažďových vôd z plôch do kanalizácie, možnosti riešenia a realizácie vzniknutých problémov
 - stretnutie s členmi MŠK Tisovec na štadióne /koordinácia činnosti, zabezpečenie chodu klubu /
 17.08. – administratíva primátora na MsÚ Tisovec

- kontrola miestnych ulíc /príprava na asfaltové úpravy výtlkov/
 19.08. – celodenná účasť na programe „LETO NA ŠTAVICI“
 21.08. – stretnutie so starostami obcí Muráň a Michalová na MsÚ Tisovec spolu so zástupcom partnerstva MPČH – príprava výziev pre obce
 23.08. – účasť na valnom zhromaždení OOCR Gemer v Muráni
 24.08. – návšteva štátnej tajomníčky Ministerstva dopravy SR Kataríny Brunckovej na MsÚ Tisovec

Témy: - obnova Radnice z plánu obnovy, nájomné bývanie, rozvoj cestovného ruchu v Tisovci a okolitom regióne
 - účasť na Zbojskách na prezentácii novej vizuálnej identity Muránskej planiny za prítomnosti štátnych tajomníčok ministerstva dopravy SR -Kataríny Brunckovej a ministerstva životného prostredia SR -Kataríny Butkovskej
 26.8. – 27.08. – pracovná cesta s delegáciou MsÚ Tisovec do poľského mesta Tarnowiec za účasti partnerských miest – predbežná dohoda o vstupe do partnerstva miest V4 /Tisovec, Putnok, Ludgešovice a po dohode a schválení bude nasledovať Tarnowiec/
 28.08. - administratíva primátora na MsÚ Tisovec
 31.08. – príprava trojspomienky k 79. výročiu SNP dňa 4.9.2023 v Tisovci a Hnúšti a následne dňa 5.9.2023 v Revúcej
 - pracovné stretnutie na MsÚ Tisovec s riaditeľkou ZŠ Dr. V. Clementisa Tisovec – hodnotenie vedúceho pedagogického zamestnanca

Ján Vengrín, MBA

UŽ SLNIEČKO IŠLO SPAŤ...

a my sme sa štvrtýkrát vybrali na večerné literárne potulky našim mestom, spoznávajúc autorov detskej literatúry, ktorí v našom meste prežili aspoň kus svojho života. Tohtoročnou témou nášho putovania bola literatúra pre deti a mládež. Veď každý z nás si pamätá rozprávky, ktoré nám rozprávali naši rodičia, či starí rodičia. Alebo si spomíname na rozprávky, básničky, ktoré sme čítali už našim deťom. A takmer všetci si pamätáme na svoju obľúbenú knižku z detstva, či mali svojho obľúbeného spisovateľa. A pár autorov detskej literatúry sme našli aj medzi osobnosťami nášho mesta. Zároveň sme zavítali na miesta, kde sa s deťmi určite stretnete. Zastavenie prvé: čakareň detskej ambulancie - miesto, kde sa starajú o zdravie našich detí K najstarším útvarom literatúry patria rozprávky a povesti. Vďaka Gustávovi Lojkovi Hostivitovi Tisovskému a Pavlovi Hudecovi sa zachovali viaceré povesti, ktoré sa viažu práve k Tisovcu a jeho okoliu. Aspoň pár z nich, menej známe, nám prečítali Marianka Resutíková, Beata Gandžalová, Erika Hanusková a Karol Hruška. Zastavenie druhé: Stredná odborná škola Tisovec - miesto, kde sa venujú vzdelávaniu našej mládeže na rozhraní detstva a dospelosti Generácia ŠTÚROVCOV bola plná čínorodých mužov, ktorí túžili po kultúre a školách vo vlastnom slovenskom jazyku. K nim patrili aj tisoovský rodák Jonatan Dobroslov Čipka. K jeho priekopníckemu dielu, okrem významnej zberateľskej činnosti, určite patrí vydávanie prvého detského časopisu v slovenskom jazyku - ZORNIČKA. V ňom uverejňoval svoje rozprávky, ktorými nevtieravo poučoval a usmerňoval vtedajšiu mládež. V podaní Moniky Končošovej sme si vypočuli rozprávku Poklad a Karol Hruška predniesol rozprávku Tri groše.

Deň Rimavskej Píly

Dňa 12.8.2023 sa po 4 - ročnej prestávke konal Deň Rimavskej Píly. Už tradične pri futbalovom ihrisku sa od skorého rána začala šíriť vôňa kotlíkových špecialít a postupne sa tam zbierali ľudia - domáci, ale aj mnohí ďalší, najmä Tisovčania. Do programu sa po 17-tich rokoch vrátil Memorál Vladimíra Rufusa st., čo je súťaž dobrovoľných hasičských družstiev. Zaujímavosťou tejto súťaže je, že voda sa čerpá priamo z Rimavy. Deň Rimavskej Píly otvoril p. primátor Ján Vengrín a po ňom nám zaspomínala na život Vladimíra Rufusa jeho dcéra - p. Gabika Rufusová. Následne sme si uctili pamiatku Vladimíra Rufusa st. položením kvetov pri hrobe. Na ihrisku sa už v tom čase zanietene varilo, kulinárske schopnosti prišlo predviesť 8 tímov. Medzi hasičmi zase súperili 4 družstvá - Rimavská Píla, Tisovec, Ratkovské Bystré a Ožďany. Deti sa mohli vyšantiť na skákacom hrade, nechať si pomalovať na tvár, či previesť sa na offroad aute. Nakoniec si pre ne pripravili domáci hasiči penové prevkapanie. Po bohatom doobednom programe sa poobede na tribúne postupne predstavili - divadlo pre deti - Kozliatka, potom detský FS Čížček z Tisovca. Ďalej nasledovala ľudová hudba Hron z B.Bystrice. Nezabudlo sa ani na šport, miestni futbaloví nadšenci sa zmobilizovali a vytvorili dve zmiešané družstvá, ktoré si zahrali priateľský futbalový zápas. Program na ihrisku ukončila skupina Klasik z Tisovca, ktorá svojím vystúpením s "frontmanom" Jánom Belušiakom dala tú správnu bodku. Záver Dňa Rimavskej Píly patrila večernej zábave v kultúrnom dome so skupinou eSeMeS.

Touto cestou by som chcel poďakovať všetkým, ktorí pomáhali so zabezpečením a organizovaním - členom výboru m.č., dobrovoľným hasičom, všetkým, ktorí pomáhali s úpravou ihriska, Mestským lesom s.r.o. za poskytnutie dreva a lavičiek ku ihrisku, Službám Mesta Tisovec s.r.o. za postavenie tribúny, ako aj Vám všetkým, ktorí ste prišli a spoločne sme mohli prežiť krásny letný deň s priateľmi pri výbornom jedle, dobrej nálade a príjemnej muzike. Verím, že o rok sa opäť stretneme.

Ing. Ján Belica

literárnym talentom a nadaním. Patrí im naše poďakovanie za to, že deti majú odvahu ukázať, čo skrývajú vo svojich hlavičkách, že majú odvahu prezentovať svoje literárne diela na mnohých súťažiach, kde dosahujú naozaj výborné umiestnenia. A práve po tvorbe takýchto nadaných detí sme siahli a predstavili aspoň tých najúspešnejších - básnikú tvorbu Michala Kojnoka predstavil Dušan Kojnok, prozaické diela Lujzy Laudárovej prečítala Štefka Kožiaková a nádherné verše úspešného Reného Matucha predniesol Milan Matucha. A tu sme naše putovanie ukončili. Spoznali sme pestrú paletu literárnych diel naprieč storočiami, spoznali sme zaujímavé osudy menej známych osobností, ktoré však zanechali svoju stopu na literárnom poli. Keďže aj čas už pokročil a vládu nad svetom prevzal krásny Mesiac, po neformálnych rozhovoroch sme sa aj my všetci rozišli do svojich domovov. A mne už neostáva nič iné, len poďakovať sa všetkým účinkujúcim čítajúcim i hrájúcim za krásnu spoluprácu a všetkým návštevníkom za čas, ktorý sme spolu strávili.

Mirka Kojnoková

Leto na Štavici

V sobotu 19.augusta 2023 sa areál tisoovskej Štavice stal miestom zábavy, oddychu a príjemných stretnutí. Počas dňa mohli návštevníci zo širokého okolia vidieť vystúpenie sokoliarov, vyskúšať si lukostreľbu, povozíť sa na off-road autách, či štvorkolkách. Partnerstvo Muránska planina- Čierny hron zaujímavou formou prezentovalo náš región a tisoovský hasiči zabávali deti, i dospelých viazaním uzlov, či ukážkami svojej práce. Mestská knižnica si pre malých pripravila rôzne zaujímavé aktivity, maskoti z OZ TisArt zabávali deti tancom a zaujímavou aktivitou nepochybne bol paintball. Vo večerných hodinách sa tančiareň rozoznala známymi hitmi a tancovalo sa až do polnoci.

Chcem sa veľmi pekne poďakovať všetkým, ktorí sa pričínili o bezchybný priebeh podujatia: Sokoliarstvu Kanát, členom Dobrovoľného hasičského zboru mesta Tisovec pod vedením Radoslava Sekáča, Janke Rončákovej a Lenke Tokárovej z Partnerstva Muránska planina - Čierny hron, Ľubošovi Manicovi a Petrovi Kincefovi z Offroad klubu Tisovec, Martinovi Šlajferovi so synom, Zoltánovi Pásztorovi z Paintbalového klubu, DJ Miroslavovi Sojkovi, Jánovi Krekáňovi, Mirke Kojnokovej a Štefanovi Sabóvi. Tešíme na ďalšie spoločné stretnutia v tomto našom krásnom prostredí. Znova sme sa presvedčili, že sa Tisovčania vedú obvyčajne stretnúť, porozprávať, spolu sa zabaviť, malí,aj veľkí. Naplňa nás to energiou do ďalšej práce a utvrdzuje nás to v tom, že to má zmysel a naše mesto žije.

Michal Stejskal, vedúci oddelenia kultúry a športu

Augustové **zasadnutie mestského zastupiteľstva** sa konalo v zasadacej sieni mestského úradu v stredu 30. 8. 2023.

Vzhľadom na narastajúcu objemnosť textov uznesení zastupiteľstva vám ponúkame jeho obsah. Uznesenia v ich plnom znení sú k dispozícii na www.tisovec.com a tamtiež aj videozáznam z rokovania. Po predpísaných úvodných procedurálnych úkonoch zastupiteľstvo vzalo na vedomie:

- Správu o činnosti mestskej polície za II. štvrťrok
- Správu z vykonanej kontroly umiestnenia kontajnerov na pevný komunálny odpad
- Informáciu o vydaní Pracovného poriadku pre školy bez právnej subjektivity

Rešpektujúc všetky náležité ustanovenia MsZ podniklo

Voľby sú šanca

V septembri sme všetci voliči. Politici, politické strany si nás považujú, lebo svojím hlasom im umožníme, aby sa mali lepšie ako my. Žiaden politik nehovorí, že je chudobný, oni radi hovoria o chudobe, ktorá sa zjavuje na Slovensku ich zásluhou. V politike vládne panika, lebo rozhodovať o nás a usadiť sa na stoličke moci, je lákavé. Na každého sa však nedôjde (je viac ako dvetisíc kandidátov do NR SR) o tom, kto si sadne do poslaneckého kresla, rozhodneme my. Slováci sa majú lepšie ako v minulosti. Slovensko zbohatlo, ale na životnú úroveň v Európskej únii sa nám treba dotiahnuť. Česi nás už predbehli. V ponuke je maďarský model. Tam je vyššia inflácia ako na Slovensku. Hľadá sa slovenský model, ktorý nám bude vyhovovať a to nebude ľahké, zvykli sme si cestovať po svete. Mladším generáciám je už domovom Európa. Využívame európsky pracovný trh. Maturanti nám utekajú študovať do zahraničia, teraz ich tam študuje viac ako päťdesiat tisíc. Zdravotníctvo nám kulhá spolu so školstvom. Policajti sa medzi sebou obviňujú a zatvárajú. Korupcia sa stala častým javom. Súdny súd, druhých oslobodzujú a v pozadí sú vždy peniaze. Reč politikov, hlavne bývalých, zhrubla, vzájomne sa obviňujú za súčasný stav, ktorý sami spôsobili. Snažia sa ľudí vtiahnuť do svojich politických sporov, aby sme ich riešili za nich, to by bola pre nich pohoda. Takto sa vzdávajú od ľudí. Nás nezaujímajú ich problémy. Ľudia si musia riešiť svoje záležitosti, ktorým politici nerozumejú, lebo ich jednoducho vo svojom blahobyte nemajú. Žiť sa „politikovaním“ je na Slovensku módou tejto doby. Politických kujonov a klamárov máme v slovenskom politickom košiari bohato. Klamať a prekrúcať, často aj dejiny, sa stalo v politike samozrejmosťou. Tento košiar voľbami musíme roztrieť a bordel vysypať na hnojisko dejín, aby z tohto hnoja vyklíčila spravodlivosť a poriadok.

Ľudia musia žiť z toho, čo majú a to treba vedieť v tejto dobe

Čo nie je dobré, poznáme a žili sme sa s tým. To, čo nás čaká, je nové a nevieme, ako sa s tým vysporiadať a možno máme aj obavy. Budúcnosť sa nám črtá vo volebných sľuboch. Dominuje tu cena energií, sociálna a zdravotná starostlivosť, bezpečnosť. Ako to bude, nám predkladajú volební lídri. Ako je to teraz, veľmi dobre poznáme. Máme istoty, ktoré nám zabezpečuje členstvo v Európskej únii. To pokladajú za samozrejmosť mladšie generácie, naše deti, študenti. Naša voľba budú tieto istoty a možno stúpajúca životná úroveň? Alebo inou voľbou sa vrhneme do ponúk, ako je vystúpenie z Európskej únie, z NATO, čo nám ponúkajú niektorí politici. Stráhať varešky a zavrieť sa pred svetom do nášho Slovenska, pred tým majú strach naše deti. Študenti nám preto utekajú študovať a možno aj žiť do zahraničia. Toto nemôžeme dopustiť, už nám takto zdúchlo skoro 300 000 ľudí. Politici svojím počínaním nám takto vyhánajú budúcu elitu. To môžeme svojou voľbou koho voliť, zastaviť.

Otriasli sme sebedovomom súčasnej politiky

Primátor Ján Vengrín uprednostnil pred politikmi ľudí, ktorí tu žijú. August bol bohatý na stretnutie Tisovčanov, Piňanov a tých, čo boli zvedaví, čo ešte v Tisovci a na Rimavskej Píle dokážeme. Dvanásteho augusta bol Deň Rimavskej Píly. Je to návrat k založenej tradícii. Príležitosť dostali majstri kuchárskeho umenia a bolo sa čím hostiť a podprieť sa dobrou náladou, ľudia sa stretli a rozprávali. Oslobodili sa načas od svojich starostí. Rúfusov hasičský memoriál zaujal nielen dospelých, ale aj deti. Výkony súťažiacich boli exkluzívne. Víťazstvo si „vyhasili“ Ožďani. Pozoruhodné je, že v zložení hasičských družstiev dominovali dievčatá, tak bolo čo obdivovať. Nezabudlo sa na deti, bábkové divadlo nám nahradilo politický míting a pozreli sa aj dospelí. Tisovská skupina Klasik nás potiahla do pohody, ktorú ľudia potrebujú. Tisovské leto nám dalo dar, ktorý sme si zaslúžili. Devätnásteho augusta sme zažili obnovenie tradície Tisovskej Šťavice.

- potrebné právne úkony k:
- rozpočtovému opatreniu ZUŠ
 - predaju majetku mesta
 - prenájmu majetku mesta
 - vyhláseniu majetku mesta za prebytočný a zámeru predat majetok mesta
 - schválení Návrhu Organizačného a rokovacieho poriadku komisií Mestského zastupiteľstva v Tisovci s pripomienkami, ktoré boli vznesené v rámci rozpravy
 - schválení preklenovacieho úveru
 - schválení poskytnutia finančných prostriedkov ZŠ
 - doplneniu činností mestského podniku
 - k rozpočtovému opatreniu Mesta Tisovec

(redakcia)

Nával detí, rodičov a zvedavcov. Organizátor tejto udalosti, tisovské oddelenie kultúry a športu načrelo hlboko do svojich možností. Znova boli populárni tisovskí hasiči, detský offroad, odhaľovanie tajomstiev. Sokoliari z Mojína boli obliehaní nielen deťmi, ale aj dospelými. Zapojenie detí touto formou do prírody vyoralo brázdu spokojnosti. Detská diskotéka nám odkryla svet záujmu o pohybovú kultúru. Na Šťavici sa našiel liek na liečenie zo zúfalstva súčasnej politiky. Ľudia tu žili pre seba a deti, na chvíľu zabudli na obavy a riešenie problémov tejto doby, ktorá skúša naše schopnosti. Možno konštatovať, že v Tisovci a na Rimavskej Píle sú ešte ľudia, ktorí vedia spolupracovať a obetovať sa pre iných. Toto teraz potrebujeme. Politika na týchto podujatiach dostala výpoveď, stala sa služkou a takto to má byť, ľudia takúto služku potrebujú. Politika má slúžiť ľuďom a nie naopak. Takže voľba ísť na Šťavicu a Rimavskú Pílu, bola správna.

Dôležité je naučiť sa čítať túto dobu,

nebáť sa rozhodovať a zvoliť tú správnu voľbu. Životné situácie, ktoré nás stretnú, odskúšajú správnosť voľby. Denne to zažívame pri nákupoch, v rodine, pri výchovných a rodinných problémoch, v práci. Máme svoje zásady, podľa ktorých sa rozhodujeme. Skúsenosť je vzácny kapitál, z ktorého sa dá čerpať. Tak netreba váhať a presvedčiť nielen seba, ale aj okolie. A tu sa nám zjavujú hodnoty, ktoré sú pre nás cieľom a uspokojením. Naša hierarchia hodnôt sa stáva aj hodnotou Tisovca, lebo tu žijeme a vychovávame deti. Dôležité sú podmienky a prostredie a to, čo máme doma, vylepšujeme. To môžeme nazvať tisovskou kultúrou, je to tak. To už je hodnota, ktorá nám je vlastná. Súčasťou tejto hodnoty je Tisovec a Rimavská Píla, životné prostredie, služby. A tu nám vstupuje do nášho vedomia politika, aj tá miestna, lojalita voči ľidom je len pozlátko, schopnosti sú dôležité a to ocenia občania.

Augustové zastupiteľstvo Tisovca po prázdninách nás vrátilo do skutočnosti, ktorá nás obklopuje a je zrelá na riešenia, ktoré nás posunú dopredu. Na úvod primátor prečítal list občana Rimavskej Píly Zdena Očovana, ktorý poslal zastupiteľstvu, kde bola vyjadrená nespokojnosť, spojená s občianskou neposlušnosťou. Malo to aj politický podtext, ale je pred voľbami, tak čo sa dá robiť. Je zvýšený záujem občanov o predaj majetku mesta do súkromného vlastníctva, väčšinou tieto žiadosti poslanci schválili. Silnie v tejto dobe význam súkromného vlastníctva, Tisovec nie je výnimkou.

Ekonomika Tisovca je skúšaná zvyšovaním cien, na dokončenú opravu domu smútku poslanci schválili prekleňovací úver. Diskusia k návrhu na zavedenie organizačného poriadku v komisiách pri mestskom zastupiteľstve bola siahodlhá a oponentúra sa často prikláňala k nepotrebnosti takéhoto dokumentu. Organizačný poriadok komisií s úpravami bol nakoniec poslancami schválený. Malo by to prispieť ku konštruktívnemu prístupu na riešenie problematiky a to vyžaduje profesionalitu, čo je podstata pri riešení problémov Tisovca, Rimavskej Píly, občanov.

Odkazy sú potrebné

Oslava SNP v Tisovci pripomenula, že úcta patrí tým, čo sa dokázali vzoprieť fašizmu, autoritárstvu. Zdôraznil to vo svojom prejave primátor Ján Vengrín. Je to dôležitý odkaz pre súčasnosť. Táto doba nám posielala odkaz, aby sme sa pri voľbe nedali zastupovať tými, čo odmieta prísť k volebným urnám. Tí, čo neprídu voliť, musia akceptovať vôľu ostatných, čo vhodia volebný lístok do urny. Právo voliť je aj výdobytkom ľudí, čo neváhali položiť aj život pre slobodu. Voľba je vždy šanca usporiadať veci k spokojnosti a možnosti na dôstojný a lepší život na Slovensku, v Tisovci, na Rimavskej Píle. Premrhanú šancu môžeme ofúťovať, ale už bude pozde, tieto voľby sú osudové pre naše deti a mladšie generácie.

Vladimír Pašiak

Kade-tade svetom 5 (Život na vlnách)

Sedem posledných úžasných miest, ktoré som v Amerike mala možnosť navštíviť počas prvého kontraktu. Všetky v jednej oblasti, no napriek tomu malo každé z nich svoje čaro a bolo osobitě svojou atmosférou. Bol december a na lodi sa točilo všetko okolo Vianoc, čo bolo pre mňa zvláštne pri pohľade z lode. Krásne ostrovy a slnko, ktoré nám každý deň doprialo vyše tridsať stupňov. Zato na lodi ide klíma

nepretržite, čo je dosť veľký šok pre telo, keď neustále pendlujete von a dnu. Ja ako stewardka to musím počas ranného servisu absolvovať niekoľkokrát denne, pretože jedna z ranných povinností je, okrem iného, skontrolovať balkóny a umyť okná.

December bol pre mňa ozaj zvláštny. Ešte nikdy som nebola počas zimy v teplých krajinách. Ale nesťažujem sa, malo to svoje čaro. Ostrov Saint Kitts je výnimočným spotom v itinerári. Naša spoločnosť tam vždy vytvára nezabudnuteľný zážitok pre hostí. Jeden zo Seabourn momentov, ktorý robí každá loď spoločnosti, ktorá sa tam plaví, presnejšie na pláž Carambola známa pre svoj Carambola klub. Hostia tu majú vždy pripravené vodné športy, jedlo ako kaviár, ktorý im je podávaný vo vode na surfy našimi vedúcimi. V klube majú grilované pochúťky a tradičnú živú hudbu. Pre nás ako zamestnancov to je náročný deň. V host'ovských kúpeľniach musíme pripraviť kúpeľ s kvetovou výzdobou, čo je celkom rýchly proces a tak si aj my môžeme užiť niečo z pláže a vodných aktivít. Tu som prvýkrát vyskúšala jazdu na vodnej sedačke a poviem Vám, bolo to aj poslednýkrát a ostatné dni som si užívala len pláže a vodné aktivity som sledovala už len z brehu. Horší však v týchto prípadoch býva večerný servis. Tu máte pocit, že je na izbách viac piesku ako na pláži.

Ďalší ostrov, na ktorom som si užila len pláž, bol Tobago. Menší ostrov pozostáva z dvoch ostrovov a tie tvoria štát Trinidad a Tobago. Nachádza sa medzi Karibským morom a Atlantikom. Žije tu okolo 50 000 obyvateľov, z čoho je väčšina afrického pôvodu. Naša loď zakotvila pri malej dedine menom Charlotteville. Po šichte som išla von s kamarátom z lode, jediný "Čechúň" na lodi. Dobré som spravila, pretože ako sme vystúpili z prepravnej lode, všade na okolo boli samí muži černoškého pôvodu. A bohužiaľ blondávä Európanka sa tu necíti naozaj bezpečne, ich zvedavým pohľadom som sa nevyhla ani za sprievodu muža. Ja sa to snažím priateľsky ignorovať. S kamarátom Matejom sme sa vybrali na pláž, ktorá sa tiahla od rybárskeho móla, kde sme vystúpili. A prekvapivo táto časť ostrova nebola preplnená turistami. Na túto časť ostrova si ľudia chodia skôr oddychnuť a pre zábavu chodia na ostrov Trinidad. Tieto miesta toho ponúkajú ozaj veľa.

Vianoce na Jamajke

Tak toto by ma nenapadlo ani vo sne. Jediné, čo sa mi spája s Vianocami a Jamajkou je film, ktorý môžem každý rok počas Vianoc vidieť v telke, Kokosy na snehu. Nevedela som si to predstaviť, aj keď úprimne, Vianoce pre mňa nemajú nejaký veľký význam, keďže posledné roky ich stále trávim pracovne. Sklamanie prišlo hneď ako loď zakotvila a ja som sa pozerala ráno o siedmej z vrchu z lode na pár chatrčí a palmy. Loď zakotvila v prístave Port Royal, čo bolo asi

25 kilometrov od hlavného mesta Kingston. Mohli sme sa tam dostať len taxíkom, ale upozornili nás, že je tam momentálne vzbuza a výlet nám tam teda neodporúčali. S partiou sme sa napriek tomu odviezli malým autobusom k jednej krčme, ktorú nám poradil milý šofér autobusu. Ulicami sa ozývala prázdnota, okrem skupinky detí, ktoré si na jednej ulici kopali loptu. Krčma bola na poschodí domu, sedeli tam asi dvaja štamgasti a pár ľudí z lode. Sadli sme si na terasu a vychutnávali sme si miestne pivo, ktoré kupodivu bolo celkom chutné. Pravdaže ani toto netrvalo dlho, keďže sme v ten krásny Vianočný deň začínali náš večerný servis o niečo skôr ako obvykle. Ako stevardi sme museli pre našich hostí pripraviť vianočné taniere s pochutinami, ktoré sme im potom dávali na izby ako vianočné prekvapenie. Po hodine, keď sme dokončili cez dvesto tanierov, sme mali vianočnú večeru. Nechcem znieť nevďačne, ale bolo to celé zle. Jedlo bolo po dlhom čase super, ale na celú večeru sme mali asi dvadsať minút a potom sme museli začať s večerným servisom. Všetci sme to do seba doslova nahádzali, srkli sme si trochu vína a utekali pracovať. Toto boli moje Vianoce, pravdaže s dvoma blízkymi priateľmi sme si po práci sadli a vymenili darčeky a na druhý deň sme si vymenili darčeky s celým tímom. Každý si myslí, aký príplatok som za prácu na Vianoce musela mať, opak je pravdou. Ako stewardka som počas týchto sviatkov nemala ani cent navyše. Vtedy som sa zaprisahala, že už na Vianoce nebudem nikdy robiť. No pri mojom šťastí...

Po veľkom sklamaní z Vianoc prišlo miesto, na ktoré som sa najviac tešila. 26. decembra sme sa doplavili na nádhernú Arubu. A síce som nezažila plameniaky behajúce na pláži okolo mňa, aj tak to bolo úžasné. K tým plameniakom.. ak to chcete zažiť, musíte si to zarezervovať v hoteli a naozaj slušne za to zaplatiť, aby Vás vôbec odviezli loďou na malý ostrov so súkromnou plážou, kde sa

plameniaky nachádzajú. Takže je jasné, že sme to vynechali, predsa som na našej lodi zamestnanec a nie hosť a na takúto zážitky by som musela dosť šetriť. Naša loď sa nachádzala v prístave hlavného mesta Aruby, Oranjestad. Pred prístavom bolo plno obchodíkov a stánkov so suvenírmi. Hneď pred bránou prístavu stáli taxikári, ktorí ponúkajú rôzne exkurzie, ale taktiež vedia poradiť, čo pri návšteve určite nevynechať. Mesto je nádherné, vzniklo v roku 1796 a žije tam približne 34 980 obyvateľov. Aruba patrí Holandskému kráľovstvu, čiže je dosť viditeľné, že architektúra mesta je poznačená holandským štýlom. Všade sa nachádzajú svetlofarebné budovy. Keď si pridáte k tomu pláže, všade pobejúce jašterice, leguány a hlasné zvuky papagájov, môžete nadobudnúť pocit, že ste sa ocitli v inom -exotickom Holandsku. Z prístavu sme prešli cez námestie, ktoré bolo plné obchodov, barov a reštaurácií. Prešli sme cez parky, kde voľne pobežovali jašterice a malé leguány. Jeden moment ma fakt uchvátil a to, keď som videla ešte zostatky chleba holuba, leguána a kačku. Taká kombinácia zvierat by ma nenapadla. Dva kilometre cesty boli v tej horúčave fakt náročné, no pláž stála za to a to schladenie ani nehovorím. Už na pohľad nás očarila svojím výzorom, svetlý piesok a tyrkysová voda, no ako z filmu. Po asi polhodinke kúpania sme sa išli najesť a osviežiť drinkom do jednej reštaurácie, ktorá sa nachádzala hneď pri pláži a musím povedať, že sme si naozaj pochutnali, čo sa nestáva zas až tak často, pretože nie vždy platí, že jedlo je podávané z čerstvých surovín. Aruba vo mne zanechala krásny pocit, vďaka ktorému som vôľachná, že mám túto prácu, aj keď ako sa hovorí: „nie je to lážo plážo“.

Katarína Perenčajová, foto: archív autorky

Sedemdesiat rokov jaskyniarstva na Muránskej planine

V obradnej sieni MsÚ v Tisovci sa 7. júla 2023 uskutočnilo slávnostné stretnutie jaskyniarov a pozvaných hostí, aby si spoločne pripomenuli 70. výročie vzniku organizovaného jaskyniarstva na Muránskej planine.

Na stretnutí boli okrem jaskyniarov Speleoklubu Tisovec a Speleoklubu Muránska planina prítomní aj zástupcovia Slovenskej speleologickej spoločnosti, Národného parku Muránska planina, mesta Tisovec, ako aj ďalší pozvaní hostia a rodinní príslušníci. V rámci slávnostného programu si pripomenuli objavy, výsledky a bohatú činnosť jaskyniarov a tiež sme ocenili tých, ktorí sa podieľali na dlhoročnej úspešnej činnosti Speleoklubu Tisovec a Muránska planina.

Na úvod podujatia všetkých účastníkov privítala viceprimátorka Mgr. Marta Svobodová a v príhovore nás pozdravil a poďakoval za

činnosť a reprezentáciu mesta primátor Ján Vengrín, MBA. V rámci kultúrneho programu nám zaspieval a zahral na fujare známy hudobník Milan Katreniak.

So 70 -ročnou históriou jaskyniarstva na Muránskej planine účastníkov oboznámil predseda Speleoklubu Tisovec Ing. Dušan

Hutka a predseda Speleoklubu Muránska planina Ing. Milan Poprocký. Pripomenuli hlavné objavy jaskyniarov na Muránskej planine počas ich doterajšej činnosti. Po hudobnej vložke nasledoval krst očakávanej knihy Ing. Dušana Hutku „História jaskynného potápania na Muránskej planine“. Kniha je venovaná potápačovi, jaskyniarovi a umelcovi Zbižovi Nišponskému, ako aj všetkým jaskynným potápačom, ktorí sa podieľali na najvýznamnejších objavoch jaskýň Muránskej planiny a ich činnosť nebola doteraz dôsledne zmapovaná. Knihu spoločne s potápačom

Vladimírom Manicom pokrstili a uviedli do života manželky už zosnulých jaskyniarov Mgr. Soňa Kámenová, Magda Nišponská a Jarmila Kubíniová.

Po slávnostnom krste knihy nasledovalo odovzdanie pamätných listov jaskyniarom, potápačom, sponzorom a podporovateľom jaskyniarstva na Muránskej planine. Medzi ocenenými boli aj poľskí a moravskí jaskyniari, ktorí už roky pomáhajú pri objavoch, skúmaní a mapovaní nových jaskýň.

Následne, počas slávnostného podujatia, predseda Slovenskej speleologickej spoločnosti Ing. Peter Holúbek ocenil Speleoklub Tisovec a Speleoklub Muránska planina odovzdaním „Ďakovného listu SSS“ za prieskum, objavy a dokumentáciu slovenských jaskýň. Na záver slávnostného podujatia bola otvorená diskusia spojená s prípitkom a občerstvením. Za kultúrny program patrí poďakovanie Mgr. Marte Svobodovej, Mgr. Milanovi Matuchovi a Milanovi Katreniakovi.

História, vznik organizovaného jaskyniarstva na Muránskej planine

Keď sa vrátíme do histórie, vznik organizovaného jaskyniarstva na Muránskej planine je nerozlučne spätý s menom Ing. Svätopluka Kámena, ktorý nastúpil do Tisovca ako učiteľ na novozaloženú hutnícku priemyslovku. Už krátko po svojom príchode 15. októbra 1951 zorganizoval 5. novembra 1951 prvý jaskyniarsky prieskum na vrchu Hradová, kde spolu s priateľmi preskúmali dve jaskyne. Túto akciu považujeme za začiatok organizovaného jaskyniarstva na Muránskej planine. V začiatkoch jaskyniari pracovali ako jaskyniarsky krúžok, neskôr boli registrovaní pod turistickým oddielom TJ Lokomotíva, potom ako Oblastná jaskyniarska skupina č. 6, ktorá bola po roku 1998 premenovaná na Speleoklub Tisovec. Bola to jedna z prvých jaskyniarskych skupín na Slovensku, ktorá bola evidovaná v Slovenskej speleologickej spoločnosti, založenej v 1949. Ing. Svätopluk Kámen stál na čele jaskyniarskej skupiny takmer 41 rokov, a to až do svojej smrti v roku 1992. Za predsedu skupiny bol následne zvolený Ivan Kubíni, ktorý stál na jej čele 26 rokov až do roku 2018. Vzhľadom na veľké územie, ktoré spadalo do pôsobnosti jaskyniarskej skupiny, boli vytvorené dve podskupiny v Rimavskej Sobote a v Muráni. V roku 1974 sa z podskupiny v Rimavskej Sobote vytvorila samostatná skupina - OS SSS Rimavská Sobota pod vedením Jozefa Gaála. V roku 1990 sa oddelila aj muránska podskupina, a tak vznikli na Muránskej planine dve samostatné skupiny, a to OS Tisovec pod vedením Ing. Svätopluka Kámena (dnes Speleoklub Tisovec) a OS Muráň pod vedením Ing. Ladislava Kováča (dnes Speleoklub Muránska Planina), ktoré majú každá svoju vlastnú územnú pôsobnosť. Boli tu však aj

ďalšie významné osobnosti, ktoré formovali jaskyniarstvo na Muránskej planine. Bol to napríklad MUDr. Antonín Haninec, Vladimír Korfanta, Pavel Martinove a ďalší.

Dnes máme na Slovensku 51 klubov, v ktorých je registrovaných vyše 900 jaskyniarov. Pribúdaj aj počet objavených jaskýň. Napríklad v roku 1971 bolo evidovaných na Muránskej planine 124 jaskýň a priepastí. V roku 1990 bolo evidovaných 163 jaskýň a priepastí. V roku 2021 bolo evidovaných 504 jaskýň. (Tisovec 151, Muráň 149, Šumiac 94, Závadka nad Hronom 53 jaskýň, Telgárt 34, Muránska Huta 9, Klenovec 8, Hefpa 6 jaskýň) spolu vyše - 26 km podzemných priestorov. Číslo o počtoch jaskýň a ich celkovej dĺžke sa ale menia z roka na rok. Pripomeňme si aspoň niektoré dôležité udalosti 70 ročnej histórie jaskyniarstva na Muránskej planine:

1951 – Dňa 5. novembra sa uskutočňuje prvý jaskyniarsky prieskum v masíve Hradovej, jaskyniari preskúmali dve známe jaskyne.

1952 – Začiatok čistenia a prenikania do jaskyne Michňová, postupne - zaevidovaných prvých 14 jaskýň, počas pravidelného prieskumu je objavená Jazerná jaskyňa, začína sa so stavbou prvej jaskyniarskej základne.

1953 – Začiatok prieskumu jaskýň: Kostolík, Jaskyňa netopierov, Jaskyňa Zlatnica, Jaskyňa v pastierni a iné. Svätopluk Kámen sa zúčastňuje prieskumu 182 m hlbkej priepasti Barazdaláš.

1954 – Začína sa prieskum a mapovanie známej časti Bobačky, priepasti Bodolová, kreslia sa prvé mapy jaskýň.

1955 – Jaskyniari skúmajú Čertovu jaskyňu, Dr. Juraj Bárta uskutočňuje archeologický prieskum vytypovaných jaskýň Muránskej planiny.

1956 – Tlačou vychádza kniha Svätopluka Kámena „Rimavskou a Muránskou dolinou“ tisoovskí jaskyniari sa zúčastňujú expedície do 125 m hlbkej priepasti Ohnište v Nízkych Tatrách.

1957 – Jaskyniari prístavbou rozširujú jaskyniarsku základňu v Teplici.

1958 – Na sledovanie podzemných tokov Muránskej planiny sa začína používať fluoresceín, Slovenská televízia uskutočnila prvé filmovanie v Jazernej jaskyni.

1960 – Pokračujú pokusy ako znížiť hladinu vyvierajúcej Teplice, pracuje sa na ďalšom rozširovaní jaskyniarskej základne. Nadväzuje sa spolupráca s poľskými jaskyniarmi a odborníkmi.

1962 – Na jaskyniarskej základni sa dokončievajú úpravy interiéru, pokračujú farbiace pokusy s cieľom zmapovať podzemné toky.

1963 – Je objavená jaskyňa Dažďovnica, Teplá diera na Šajbe, pokračuje sa v sondážnych prácach v Michňovej

(dokončenie na ďalšej strane)

1966 – Pokračuje prieskum sifónu Teplice potápačmi, Zbižom Nišponským, Petrom Schirom a Jánom Gálom.

1967 – Na dne jaskyňa Michňová pracujú jaskyniari s kompresorom, prebiehajú úpravy koryta Teplice až k výverovému sifónu.

1968 - V Jazernej jaskyni - uskutočnený prvý potápačský prieskum potápačmi Tiborom Sasvárom a Zbižom Nišponským.

1969 – V jaskyni Michňová - uskutočnený prvý pokus v ČSSR s dlhodobým pobytom. Na dne jaskyne v hĺbke 100 m strávili 160 hodín: Ladislav Dobiš, Anna Ťazká a Ján Kordoš, pokračuje potápačský prieskum v Jazernej jaskyni.

1972 – 4. marca potápači Tibor Sasvári a Peter Ošust prenikajú do nového jaskynného systému a objavujú neznáme pokračovanie jaskyne Bobačka.

1974 – 2. februára 1974 - potápači Tibor Sasvári a Peter Ošust – uskutočňujú prelomový objav, keď po preniknutí sifónom objavujú jaskyňu Teplica.

1977 – 30. januára - prerazený suchý vchod do jaskyne Teplica, jaskyniarska skupina získava pre svoje potreby vozidlo GAZ 69.

1978 – Jaskyniar Milan Guzma sa zúčastňuje expedície do 505 m hlbkej jaskyne v Alžírsku.

1979 – V doline Teplica sa uskutočňuje 20. jaskyniarsky týždeň za účasti 133 jaskyniarov z celého Slovenska.

1989 – Jaskyniar Ján Hámoš sa zúčastňuje I. slovenskej jaskyniarskej expedície na Kaukaz, ktorej cieľom bolo zostúpiť do 1505 m hlbkej priepasti Vjačeslava Pant'uchina.

1990 – V Muráni sa vytvára samostatná jaskyniarska skupina - OS Muráň.

1991 – Na Šťavici sa uskutočňuje 32. jaskyniarsky týždeň. V jaskyni Michňová je založený symbolický cintorín venovaný jaskyniarom. v Hradnej vyvieracke pri Muráni potápač František Kolbik uskutočňuje prvý potápačský prieskum.

1992 – 5. novembra zomiera Ing. Svätopluk Kámen, zakladateľ organizovaného jaskyniarstva na Muránskej planine, za nového predsedu je zvolený jaskyniar Ivan Kubíni.

1994 – Počas potápačského prieskumu zahynul v jaskyni Teplica český potápač Miroslav Nešvera.

1999 – V Májovom závrte jaskyniari objavujú novú jaskyňu, ktorá dostáva meno Nišponského jaskyňa.

2006 – V doline Teplica - uskutočnený objav jednej z najväčších jaskýň Muránskej planiny, Novej Michňovej. Na rodinnom dome Ing. Svätopluka Kámena sa odhalila pamätná doska.

2008 – Uskutočnený objav Jaskyne dvoch kamarátov, jaskyne Silvia, Suchodolskej jaskyne, jaskyniari začínajú rekonštrukciu jaskyniarskej základne.

2011 – Tlačou vychádza druhá kniha Zbiža Nišponského „Srdce jaskyne“. V mesiaci august sa koná v Tisovci 52. jaskyniarsky týždeň.

2012 – Začína I. ročník Zraz speleopotápačov, (z 10 ročníkov). Uskutočňuje sa prvý potápačský prieskum tunela pod Dielikom potápačmi Michalom Ševečekom, Františkom Ondrušom a Petrom Kubičkom.

2013 – Začína sa nový potápačský prieskum v Jazernej jaskyni potápačom Petrom Kubičkom.

- Objavená nová jaskyňa nazvaná Jaskyňa 30 jazvecov.

2017 – Poľskí a tisoovskí jaskyniari objavujú jaskyňu Mangalica, moravskí jaskyniari - jaskyne Pasca a Prekvapenie. 12. 8. 2017 - potápači Zuzana Schusterová a Michal Ševeček - objavenie pokračovania jaskyne Teplica.

2018 – Ukončenie rekonštrukcie jaskyniarskej základne, pokračujú potápačské objavy v Teplici potápačmi Jánom Blahom a Michalom Ševečekom. Za predsedu Speleoklubu Tisovec - zvolený Ing. Dušan Hutka.

2019 – 15. 11. zomiera jaskyniar, potápač a umelec Ing. Z. Nišponský. Počas prieskumu v Tisovskom krase - objavenie novej jaskyne, ktorá dostáva meno Kaderníkova jaskyňa.

2020 – 7. 2. zomiera dlhoročný predseda Speleoklubu Tisovec Ivan Kubíni. V lokalite Suché doly – objavenie Poľovníckej jaskyne. 22. augusta sa na jaskyniarskej základni uskutočňuje spomienkové stretnutie na pamiatku Zbiža Nišponského, Ivana Kubíniho a MUDr. Jána Dianišku.

2021 – Pri príležitosti storočnice Svätopluka Kámena sa na jaskyniarskej základni uskutočňuje pripomienka jeho nedožitých narodenín. V Tisovskom krase - objavené nové jaskyne Janka a Troch kamarátov.

2022 – Jaskyniari objavujú v Májovom závrte pokračovanie

Nišponského jaskyne. V Tisovskom krase - objavených niekoľko nových menších jaskýň.

2023 – 7. júla sa uskutočňuje na MsÚ v Tisovci dodatočná pripomienka 70 rokov od vzniku jaskyniarstva na Muránskej planine (1951 – 2021). Jaskyniarstvo je o priateľstve a objavovaní krás podzemia. Za objavmi sú tisíce hodín práce, merania, dokumentovania a publikovania. Jaskyniari považujú Muránsku planinu za jaskyniarsky raj a počet jaskýň, ktoré sa tu nachádzajú, sa nedá ani odhadnúť. Budúce generácie jaskyniarov preto čakajú ešte veľké objavy a prekvapenia.

Poznámka:

Knihu „**História jaskynného potápania na Muránskej planine**“ je možné zakúpiť v Mestskej knižnici v Tisovci.

Za Speleoklub Tisovec Ing. Dušan Hutka

Fotografie: Milan Slabej

Foto 1. Krstenie knihy v obradnej sieni Mestského úradu v Tisovci.

Zľava: Ing. Dušan Hutka, Vladimír Manica, Mgr. Soňa Kámenová, Magda Nišponská, Jarmila Kubíniová

Foto 2. Pohľad do obradnej siene Mestského úradu počas pripomienky 70 výročia organizovaného jaskyniarstva na Muránskej planine. Vpredu zľava: primátor Ján Vengrín, MBA. a hudobník a folklorista Milan Katreniak.

Foto 3. Obal knihy „História jaskynného potápania na Muránskej planine“

Foto 4. Viceprimátorka Mgr. Marta Svobodová otvára podujatie 70 rokov jaskyniarstva na Muránskej planine.

Foto 5. Začiatok podujatia 70 rokov jaskyniarstva na Muránskej planine.

Zľava: primátor Ján Vengrín, MBA., viceprimátorka Mgr. Marta Svobodová, hudobník Milan Katreniak

Odklínači krásy

Sama na povrch sa nepýta,
tá krása v útrobach zeme ukrytá.
Musel ju človek jaskyniar odkliať,
žmurkavým svetlom karbitky objať.

Sú nekonečné priestory
v našom Tisovskom okolí.
Nič nevie ten čo prechádza po poli,
nadhýna sa kvetmi, stromami
i legendárnou Hradovou,
no netuší čo má pod nohou.

Nie každému vstúpiť do hlbín dovolené,
objaviť čo možno navždy
pre ľudské oko malo byť stratené.

Ten koho raz opantala mánia objavu
nezbaví sa závislosti tejto,
aj keď má iných starostí nad hlavu
vynáša hlušinu v centoch.

Bohatstvo necháva tam,
kde ho matka zem zrodila
a svojou nevšednou láskou povila.
S pietou ho odkrýva,
meter za metrom tajomstvá krásy dobýva.

Sám nevie čo ho dopredu tak ženie,
či stalaktity alebo podzemnej vody vrenie.
Akoby zasvätený vedel,
že tam niekde v hĺbke
tajomná Šambala, Agharta prebýva
a tajomstvo dávnych civilizácií skrýva.

Na tejto ceste objavov
nehľadte do budúcnosti s obavou.
Veď nie cieľ ale cesta je podstatná
a 70-ka nie je oslava ostatná.

Báseň je poďakovaním Tisovským jaskyniarom za ich neúnavné
bádanie.
Karol Hruška